



# วิเคราะห์ความเสี่ยง

เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน พ.ศ. ๒๕๖๓

องค์การบริหารส่วนตำบลนาบัว  
อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

## สารบัญ

บทที่ ๑ : บทนำ	หน้า
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๓
๑.๒ วัตถุประสงค์	๔
<b>บทที่ ๒ : การวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน</b>	<b>๔</b>
๒.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๔
- เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง(Likelihood)	๔
- เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลต่อบุคลากร	๔
- ระดับความเสี่ยง (Degree of risk)	๔
- ตารางระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)	๕
๒.๒ ตารางการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๕
๒.๓ การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง	๖
<b>บทที่ ๓ : ผลการจัดการความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน</b>	<b>๗</b>
๓.๑ ประโยชน์ของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๗
๓.๒ ปัญหาและอุปสรรคของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๗
๓.๓ แนวทางปรับปรุงแก้ไขความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๗

.....

## บทที่ ๑

### บทนำ

#### ๑.๑ หลักการและเหตุผล

ความเสี่ยง (Risk) คือ การวัดความสามารถ ที่จะดำเนินการให้วัตถุประสงค์ของงานประสบความสำเร็จ ภายใต้การตัดสินใจ งบประมาณ กำหนดเวลา และข้อจำกัดด้านเทคนิคที่เผชิญอยู่ ความเสี่ยงจึงอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา อันเนื่องมาจากความไม่แน่นอน และความจำกัดของทรัพยากร การจัดการความเสี่ยงหรือ การบริหารความเสี่ยง (Risk management) คือ การจัดการความเสี่ยง ทั้งในกระบวนการในการระบุ วิเคราะห์(Risk analysis) ประเมิน (Risk assessment) ดูแล ตรวจสอบ และควบคุมความเสี่ยงที่สัมพันธ์กับกิจกรรม หน้าที่ลูกกระบวนการทำงาน เพื่อให้องค์กรลดความเสียหายจากความเสียหายมากที่สุดอันเนื่องมาจากภัยที่องค์กรต้องเผชิญในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือเรียกว่า อุบัติภัย(Accident)

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ทับซ้อนและผลประโยชน์ ส่วนรวม หรือ Conflict of Interests หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงาน บริษัท หรือผู้บริการมีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติ หน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม กล่าวคือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา ในรูปแบบที่หลากหลาย จนกระทั่งกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ไม่เห็นว่าเป็นความผิด ตัวอย่างการกระทำดังกล่าวมีให้เห็นได้มากในสังคม ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากการยึดประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ได้ส่งผลเสียหายให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติก่อให้เกิดการกระทำที่ผิดจริยธรรมและจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ แต่ทำหน้าที่ตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องเป็นหลัก

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาพการณ์ของการขัดกันของประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

องค์การบริหารส่วนตำบลนาบัว ได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอันอาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจากโครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินงานจากแผนบริหารความเสี่ยงองค์การบริหารส่วนตำบลนาบัว พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุ หรือปัจจัยของความเสี่ยงอันเกิดจากผลประโยชน์ทับซ้อนในการดำเนินงาน

#### ๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งที่อันสมควรได้โดยชอบตามกฎหมาย

๒. เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในการบริหารราชการให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลนาบัว

๓. เพื่อแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาบัว

## บทที่ ๒

### การวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

#### ๒.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหาย เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และความรุนแรงของผลกระทบ และระดับความเสี่ยงโดยกำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ เนื่องจากข้อมูลเป็นเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินได้

#### เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

ระดับ	โอกาส	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังขึ้นน้อยมาก
๒	น้อย	มีโอกาสดังขึ้นน้อย
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังขึ้นปานกลาง
๔	มาก	มีโอกาสดังขึ้นมาก
๕	มากที่สุด	มีโอกาสดังขึ้นมากที่สุด

#### เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบต่อบุคลากร

ระดับ	โอกาส	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน
๒	น้อย	ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	บรรยากาศการปฏิบัติงานไม่เหมาะสม
๔	มาก	ลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง
๕	มากที่สุด	ลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

#### ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี	มาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงต่ำ	๑-๓ คะแนน	เขียว	ยอมรับความเสี่ยง
ระดับความเสี่ยงปานกลาง	๔-๘ คะแนน	เหลือง	ยอมรับความเสี่ยงแต่ควรมีมาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงสูง	๑๐-๑๖ คะแนน	ส้ม	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ระดับความเสี่ยงสูงมาก	๑๗-๒๕ คะแนน	แดง	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยง โดยการ หยุด ยกเลิก เปลี่ยนแปลงกิจกรรม

## ตารางระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ(Impact)	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
		๑	๒	๓	๔	๕
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)						

## ๒.๒ ตารางการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment Plan for Conflict of Interest)

ประเด็นผลประโยชน์ทับซ้อน	มีการทับซ้อนอย่างไร	โอกาสเกิดการทุจริต (๑/๕)	ระดับของผลกระทบ (๑-๕)	มาตรการป้องกันความเสี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน
(๑)การจัดซื้อจัดจ้าง	หัวหน้า/จนท.พัสดุเลือกซื้อร้านที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติหรือร้านที่ตนเองคุ้นได้ง่าย	๔	๕	- ปรับเปลี่ยนร้านค้าในการจัดซื้อวัสดุ - เข้มงวดในการตรวจรับพัสดุหรือการจ้าง
(๒)การบริหารงานบุคคล	มีการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงาน	๔	๕	- มีการประกาศรับสมัครและดำเนินการคัดเลือกอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้
(๓)การนำทรัพย์สินของราชการมาใช้ในเรื่องส่วนตัว	เช่นการใช้อุปกรณ์สำนักงานต่างๆ รถไฟฟ้า ฯลฯ	๔	๕	- มีการทำทะเบียนควบคุมการใช้งานและการเบิกจ่ายอย่างเคร่งครัด
(๔)การลงชื่อ เข้า-ออก เวลาปฏิบัติหน้าที่	การลงเวลาไม่ตรงตามความเป็นจริง	๕	๓	- ใช้ระบบสแกนลายนิ้วมือ - มีสมุดขออนุญาตไปพื้นที่อื่น
(๕)การลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง (Case) -การใช้รถ -การใช้คน	การใช้จัดสรรทรัพยากรนำไปใช้มากเกินไปจนเกิดความจำเป็นในแต่ละภารกิจ เช่นน้ำมันมากเกินไปความเกินความจำเป็น	๔	๔	- มีการบันทึกการใช้ต่างๆ - มีการรายงานทุกครั้ง - สร้างจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม - ใช้งานตามความเป็นจริง
(๖)การจัดประชุม คุยงาน สัมมนา ต่างๆ	ผู้รับผิดชอบโครงการมีสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับเจ้าของกิจการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานที่	๓	๒	- สถานที่ มีความเหมาะสมกับงบประมาณ - วิทยากรมีความรู้ความเหมาะสมกับงานหรือโครงการนั้นๆ
(๗)การออกใบอนุญาตหรือการรับรองสิทธิ์	หัวหน้าหน่วยงาน เจ้าหน้าที่มีญาติหรือคนรู้จักที่มายื่นขอใบรับรองหรือใบอนุญาตนั้นๆ	๔	๔	- ผู้ปฏิบัติต้องทำตามกฎระเบียบโดยมีความเป็นกลาง

๒.๔ การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

ความรุนแรงของผลกระทบ(Impact)	๕				(๑) (๒)	(๓)
	๔				(๕) (๗)	
	๓					(๔)
	๒			(๖)		
	๑					
		๑	๒	๓	๔	๕
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)				

จากการจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน สามารถสรุปวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	ลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
(๑) การจัดซื้อจัดจ้าง	ลำดับ ๑ (ระดับความเสี่ยงสูงมาก = ๒๐ คะแนน)
(๒) การบริหารงานบุคคล	ลำดับ ๑ (ระดับความเสี่ยงสูงมาก = ๒๐ คะแนน)
(๓) การนำทรัพย์สินของราชการมาใช้ในเรื่องส่วนตัว	ลำดับ ๑ (ระดับความเสี่ยงสูงมาก = ๒๐ คะแนน)
(๔) การลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง(Case) - การใช้รถ - การใช้คน	ลำดับ ๒ (ระดับความเสี่ยงสูง = ๑๖ คะแนน)
(๕) การออกไปอนุญาตหรือการรับรองสิทธิ์	ลำดับ ๒ (ระดับความเสี่ยงสูง = ๑๖ คะแนน)
(๖) การลงชื่อเข้า-ออก เวลาปฏิบัติหน้าที่	ลำดับ ๓ (ระดับความเสี่ยงสูง = ๑๕ คะแนน)
(๗) การจัดประชุม ดูงาน สัมมนาต่างๆ	ลำดับ ๔ (ระดับความเสี่ยงปานกลาง = ๖ คะแนน)

## บทที่ ๓

### ผลการจัดการความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

#### ๓.๑ ประโยชน์ของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. บุคลากรเกิดความตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระบบงานหรือการปฏิบัติงานโดยไม่ตั้งใจ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในระบบงานหรือการปฏิบัติงานใหญ่ถูกต้องยิ่งขึ้น

๒. หน่วยงานที่พบปัญหาความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนได้มีการปรับปรุงแก้ไขหรือมีการกำหนดมาตรการ หรือแนวทางปฏิบัติ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในหน่วยงาน

๓. เป็นฐานข้อมูลและองค์ความรู้สำหรับการบริหารและการปฏิบัติงานเพื่อลดปัญหาการทุจริต คอร์รัปชันและเพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนมีประสิทธิภาพและมุ่งสู่องค์กรปลอดจากการทุจริต

#### ๓.๒ ปัญหาและอุปสรรคของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. การวิเคราะห์ปัญหายังไม่ครอบคลุมทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ทำให้บางกิจกรรมยังมีความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนอยู่ภายใต้กิจกรรม

๒. การพบปัญหาความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนยังใช้ระยะเวลาในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขที่ล่าช้า ทำให้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวยังคงมีการปฏิบัติงานตามแบบวิธีเดิม

๓. หน่วยงานไม่ให้ความสำคัญ หรือยังมองไม่เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นที่จะส่งผลกระทบต่อบุคลากร หรือองค์กรจึงเกิดการเพิกเฉยหรือไม่ปฏิบัติตามแนวทางที่ถูกต้อง

#### ๓.๓ แนวทางปรับปรุงแก้ไขความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. เร่งดำเนินการจัดอบรมหรือสัมมนาเพื่อให้บุคลากรทราบและตระหนักถึงหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างให้ถูกต้องตามระเบียบการศึกษา กฎหมายที่เกี่ยวข้อง หรือบทลงโทษหากพบผู้กระทำการฝ่าฝืนเพื่อป้องกันความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการหาช่องทางเพื่อกระทำการทุจริต

๒. นำประเด็นความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่มีภาวะความเสี่ยงมาปรับปรุงแก้ไขคู่มือผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาบัว โดยเพิ่มเติมข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ และวิธีเบิกจ่ายค่าตอบแทน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของคู่มือและครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

๓. กำหนดให้มีมาตรการหลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องชัดเจนเพิ่มมากขึ้น ในรายละเอียดการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ รวมถึงบรรจุให้เป็นหัวข้อในการกำหนดมาตรฐานความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาบัว เพื่อเพิ่มศักยภาพขององค์กรในด้านความโปร่งใสและปลอดจากการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลนาบัว

พ.ศ.๒๕๖๓